

V Praze dne: 23.4.2018
Číslo jednací: 051918/2018/KUSK
Spisová značka: SZ_015225/2018/KUSK
Vyřizuje: Bc. David Novotný I. 688
Značka: KUL/Nov

Věra Janatová
Malešov xx
Xxx xx xxxxxxxx

Závazné stanovisko - národní kulturní památka kostel sv. Barbory v Kutné Hoře, oprava opěrných zdí kolem kostela - úvodní etapa

Z Á V A Z N Ě   S T A N O V I S K O

Krajský úřad Středočeského kraje, odbor kultury a památkové péče (dále jen „Krajský úřad Středočeského kraje“), jako příslušný orgán státní památkové péče, ve smyslu ustanovení § 28 odst. 2 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 20/1987 Sb.“), k žádosti Města Kutná Hora, se sídlem v Kutné Hoře, Havlíčkovo náměstí 552, IČ 00236195 (zastoupeného na základě písemné plné moci ze dne 13.12.2017 paní Věrou Janatovou, bytem v xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx), kterou obdržel dne 29.1.2018, ve věci zamýšlené opravy opěrných zdí na pozemku parc. č. 227/1 v k.ú. Kutná Hora, které jsou částí národní kulturní památky – kostela sv. Barbory v Kutné Hoře (rejstříkové číslo 33635/2-1043 Ústředního seznamu kulturních památek České republiky), který je národní kulturní památkou podle nařízení vlády č. 262/1995 Sb., o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, **vydává** ve smyslu ustanovení § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád v platném znění a podle ustanovení § 14 odst.1 zákona č. 20/1987 Sb., po písemném vyjádření Národního památkového ústavu, generálního ředitelství (dále jen „Národní památkový ústav“) č.j. NPÚ-310/11287/2018 ze dne 23.2.2018, toto **závazné stanovisko**:

Oprava opěrných zdí na pozemku parc. č. 227/1 v k.ú. Kutná Hora (východní a jižní část a západní část se schodištěm) spočívající zejména v provedení těchto prací:

Východní a jižní zeď a úsek zdiva mezi falešnými opěráky v západní části:

- plošné odstranění stávajícího cementového spárování, přezdění degradovaných líců zdiva za použití původního materiálu a zachování průběžných spár, kapes po lešení a případných kamenických článků; zdivo má být vyklínováno plochými úlomky kamene – šibry,
- odstranění nevhodného spárování koruny, nahrazení nebo doplnění poškozených kamenů novými deskami, případně doplnění umělým kamenem,
- konzervování narušených chrličů; vložení plechových žlabů ústících cca 70 cm před vnější líc zdiva do funkčních kamenných chrličů, příp. vyložení chrličů Cu plechem potaženým olovem.

Západní úsek se schodištěm:

- rozebrání schodišťových stupňů, podsypů pod rameny i podestami a přilehlých schodišťových zídek,

- provedení železobetonové desky pod podestami a železobetonových pasů na bocích schodišťových ramen, na přiměřeně upravený podklad,
- izolování podest pásy hydroizolace,
- hydroizolace schodišťových ramen na utážený štěrkový podsyp, s kotvením do obvodových věnců,
- znovusestavení kamenných stupňů v původní skladbě; několik nedostatečně dlouhých stupňů bude nahrazeno (původní stupně budou užity v jiných úsecích),
- dozdění korun schodišťových zídek v původní skladbě,
- obnova dlažby podest,
- odstranění cementových spár z líce zdiva, vyčištění, příp. vyšibrování zdiva a zaspárování měkkou maltou,
- statické zajištění střední schodišťové zdi pomocí táhel se závlačemi vloženými do drážky v líci zdiva,
- položení drenáže odvádějící vodu ze schodiště a zřízení vsakovacích jímek v prostoru před dolním nástupem schodiště,
- osazení kamenných chrličů do bočních zdí schodiště,
- částečné rozebrání falešných pilířů a zjištění jejich funkčnosti jejich oprava, resp. zrušení,
- vyčištění niky,

podle dokumentace „Opěrné zdi kolem chrámu sv. Barbory“, kterou v prosinci 2017 zpracoval Ing. Jan Valenta, Ve Vejtrži 118, 267 18 Hlásná Třebáň a Ing. Miroslav Fuchs, Na Petynce 984/32, 169 00 Praha 6, zak.č.74/16/2, **je** podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb. **přípustná** za splnění těchto základních podmínek, určených v souladu s ustanovením § 9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon ČNR č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 66/1988 Sb.“):

1. Způsob obnovy líce východní a jižní zdi (zejména složení malty, její barevnost a struktura a způsob spárování) bude shodný s úsekem zdi opraveným v roce 2017.
2. Před zahájením prací bude svolán kontrolní den za účasti zhotovitele, na který budou písemně přizváni zástupci Krajského úřadu Středočeského kraje a Národního památkového ústavu.
3. Při obnově koruny východní a jižní části zdi, bude zachováno maximální množství stávajících kamenných krycích desek. V případě většího poškození některých desek, bude preferováno doplnění novými kamennými deskami před domodelováním umělým kamenem.
4. Stávající kostky na podestách schodiště budou doplněny novými, odpovídajících rozměrů a barevnosti.
5. V případě, že záchranným archeologickým výzkumem v prostoru navržených drenáží a vsakovacích jímek, budou zjištěny významné archeologické nálezy, budou drenáže a jímký umístěny tak, aby archeologické nálezy nebyly dotčeny.
6. Vlastník objektu zajistí zpracování závěrečné zprávy o průběhu obnovy, jež bude obsahovat zejména vyhodnocení průzkumných a výzkumných prací, dokumentaci provedené obnovy, popis použitých technických a technologických postupů, popis použitých materiálů, nová zjištění o kulturní památce, pokyny pro další ochranný režim a fotodokumentaci jednotlivých fází obnovy a výsledného stavu. Po jednom vyhotovení závěrečné zprávy bude předáno Národnímu památkovému ústavu a Krajskému úřadu Středočeského kraje.

Vlastník národní kulturní památky umožní Krajskému úřadu Středočeského kraje provádění dozoru ve smyslu ustanovení § 28 odst. 2 písm. f) zákona č. 20/1987 Sb. a Národnímu památkovému ústavu provádění odborného dohledu ve smyslu ustanovení § 32 odst. 2 písm. g) zákona č. 20/1987 Sb. tím, že jim předstihu písemně oznámí zahájení prací a v průběhu prací bude svolávat pravidelné kontrolní dny, na které budou písemně zváni zástupci Krajského úřadu Středočeského kraje a Národního památkového ústavu.

Odůvodnění

Krajskému úřadu Středočeského kraje, jakožto věcně a místně příslušnému správnímu orgánu, byla dne 29.1.2018 doručena žádost Města Kutná Hora, se sídlem v Kutné Hoře, Havlíčkovo náměstí 552, IČ 00236195 (zastoupeného na základě písemné plné moci ze dne 13.12.2017 paní Věrou Janatovou, bytem xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx), o vydání závazného stanoviska k zamýšlené opravě opěrných zdí na pozemku parc. č. 227/1 v k.ú. Kutná Hora, které jsou částí národní kulturní památky – kostela sv. Barbory v Kutné Hoře (rejstříkové číslo 33635/2-1043 Ústředního seznamu kulturních památek České republiky).

Krajský úřad Středočeského kraje si vyžádal, v souladu s ustanovením § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., písemné vyjádření Národního památkového ústavu. Vyjádření č.j. č.j. NPÚ-310/11287/2018 ze dne 23.2.2018 mu bylo doručeno dne 5.3.2018. Národní památkový ústav ve vyjádření uvedl, že považuje záměr za přijatelný při splnění podmínek, které ve vyjádření uvedl. Na základě uvedeného vyjádření Národního památkového ústavu a vlastní znalosti předmětné národní kulturní památky Krajský úřad Středočeského kraje, v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., vyjádřil v závazném stanovisku přípustnost navržených prací a stanovil podle tohoto ustanovení a podle ustanovení § 9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb. základní podmínky, za kterých lze práce připravovat a provést, přičemž se ztotožnil s obsahem vyjádření Národního památkového ústavu. Před vydáním závazného stanoviska byla účastníku řízení - Městu Kutná Hora (zastoupenému paní Věrou Janatovou) v souladu s § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, dána možnost vyjádřit se k jeho podkladům. Dopisem ze dne 19.3.2018 Město Kutná Hora sdělilo, že k podkladu závazného stanoviska ani ke způsobu jeho zjištění nemá připomínky.

Kostel sv. Barbory v Kutné Hoře je národní kulturní památkou podle nařízení vlády č. 262/1995 Sb., o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky a je veden pod rejstříkovým číslem 33635/2-1043 v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky. Jedná se o významné dílo vrcholné a pozdní gotiky.

Opěrné a ohradní zdi kolem kostela sv. Barbory byly v minulosti sanovány za užití betonové malty vyplňující spáry do hloubky. Neprodyšná malta zapříčiňuje poruchy projevující se trhlinami, narušováním kamene a odpadáváním betonové mazaniny překrývající lokálně zdivo. U opěrných pilířů jsou líčové kameny odtržené od jádra zdiva.

Předmětem žádosti je oprava opěrných zdí kolem terasy, na níž stojí kostel sv. Barbory. Na východní a jižní straně terasa spočívá na, zřejmě původní, středověké opěrné zdi z lomového kamene, zpevněné opěrnými pilíři, s korunou z kamenných desek různého materiálu a formátu. Součástí této části zdi jsou kamenné chrliče odvodňující terasu, na níž kostel stojí. V roce 2017 proběhla v jižním úseku zdi, mezi XIII. a X. opěrným pilířem, úvodní ověřovací etapa opravy. Při opravě bylo upřesněno konstrukční uspořádání zdi a ověřeny navržené postupy a použité materiály, včetně způsobu spárování zdiva.

Západní část opěrné zdi, oddělující vyvýšenou Kremnickou ulici, má odlišný charakter. Je převážně novodobá, z konce 19. století, líč je tvořen kyklopským zdivem, koruna sestavena z pískovcových desek. Do zdiva byly druhotně zasazeny gotické kamenické články, nedávno restaurované. Uprostřed západního úseku je pětiramenné schodiště – žulové stupně a mozaiková dlažba podest jsou položeny do zásypů a špatné odvodnění je příčinou statických

poruch, patrných zejména na střední zdi schodiště. Severně od schodiště je západní část zdi doplněna opěrákem a dvěma falešnými opěráky, které ukrývají kanalizační vedení. V úseku mezi oběma falešnými opěráky je do výše cca 150 cm zachován úsek staršího zdiva, podobného zdivu východní a jižní opěrné zdi; nelze vyloučit středověký původ. Ještě severněji je zaklenutý prostup zdi ústící do niky uvnitř zdiva.

Jednotlivé podmínky byly stanoveny z následujících důvodů.

Ad. 1. Je žádoucí, aby způsob obnovy, který se osvědčil na ověřovací etapě, a jeho vizuální výsledek, byl uplatněn i při obnově navazujících úseků zdi.

Ad. 2. Svolávání kontrolních dnů je důležitým a osvědčeným způsobem kontroly prováděných prací a umožňuje výkon dozoru při obnově národních kulturních památek. Uskutečnění vstupního kontrolního dne před započítím prací je vhodné zejména pro dohodnutí a upřesnění časového harmonogramu a dalších detailů obnovy.

Ad. 3. Koruna zdiva opěrné zdi je pro návštěvníky NKP pohledově nejexponovanější částí zdi. V důsledku opakovaných zásahů různé míry památkové citlivosti je v současnosti charakter koruny zdiva v různých úsecích zdi různý, a přestože cílem obnovy není korunu zcela sjednotit, je žádoucí docílit vizuální harmonie. Prioritou musí být záchrana a zachování historické materie v historické pozici i zachování stop řemeslného opracování prvků, nové úpravy a prvky pak musí být přizpůsobeny vizuálním vlastnostem historicky užívaných materiálů.

Ad. 4. Zádlažba schodiště je součástí památky a výrazně ovlivní její vnímání; obnova stávajícího typu dlažby v kvalitním řemeslném provedení bude pro památku estetickým i funkčním přínosem.

Ad. 5. V okolí chrámu sv. Barbory existovala v době před její výstavbou městská zástavba a přestože proběhly četné stavební a terénní úpravy okolí kostela, nelze vyloučit zachování historických konstrukcí. Ty by navrženými úpravami kolem schodiště neměly být zničeny.

Ad. 6. Zpráva o průběhu obnovy je potřebným dokladem o provedené práci, použitých postupech a materiálech. Mimo jiné bude sloužit také jako podklad pro další péči o památku v budoucnu.

P o u ě n í

Toto závazné stanovisko je vydáváno jako podklad pro rozhodnutí příslušného stavebního úřadu a nelze se proti němu samostatně odvolávat. Napadnout odvoláním je možné až rozhodnutí stavebního úřadu.

otisk úředního razítka

Bc. David Novotný

referent odboru kultury a památkové péče

Účastníci řízení :

1. Město Kutná Hora (zastoupené paní Věrou Janatovou, Malešov 48, 285 41 Malešov)

Na vědomí :

1. Národní památkový ústav, generální ředitelství, Valdštejnské náměstí 3, 118 01 Praha 1

Upozornění:

Jelikož se jedná o území s archeologickými nálezy, je stavebník ve smyslu ustanovení § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči, povinen již od doby přípravy tento záměr oznámit Archeologickému ústavu Akademie věd České republiky, Praha, v.v.i. a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum.

O archeologickém nález, který nebyl učiněn při provádění archeologických výzkumů, musí být podle ustanovení § 23 odst. 2 zákona o státní památkové péči učiněno oznámení Archeologickému ústavu Akademie věd České republiky, Praha, v.v.i. nebo nejbližšímu muzeu buď přímo nebo prostřednictvím obce, v jejímž územním obvodu k archeologickému nález došlo. Dále viz. zákon o státní památkové péči.